Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 117. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 24-го ЧЕРВНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 24, 1982 No. 117. VOL. LXXXIX.

КОНСИСТОРІЯ УПЦ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ПРИЇЗДУ ДО ЗСА ПАТРІЯРХА ПІМЕНА

(Лист, висланий англійською мовою до Державного департаменту ЗСА, у вівторок, 22-го червня, 1982 року)

Савт Бавнд Брук, Н. Дж. — Консисторія Української Православної Церкви в ЗСА з доручення перебуваючого на лікуванні в Европі Блаженнішого Митрополита Мстислава, уважає, що приїзд до З'єднаних Стейтів Америки найбільшого ненависника ЗСА, голови Російської Православної Церкви Патріярха Пімена — це великий успіх уряду СССР та незаслужена образа релігійних почувань побожних громадян ЗСА, православних вірних взагалі, а православних українців зокрема.

Уділення Державним департаментом Патріярхові Піменові дозволу на приїзд до ЗСА уважаємо за велику і у своїх наслідках шкідливу нерозважність тих чинників, які допустили до цього приїзду; чинників, які дуже далекі від належного розуміння природи комунізму взагалі, а російського імперіялізму особливо.

Отець-протопресвітер Степан Біляк
голова Консисторії УПЦ у ЗСА

Савт Бавнд Брук, Н.Дж.
22-го червня Р.Б. 1982.

Мгр Роман Дяків переобраний на голову Округи Вілкс Беррі

Едвардсвілл, Па. (с.г.) — У неділю, 16-го травня ц.р., тут у церковній залі Української Католицької Церкви св. Володимира відбулися річні збори Округи УНСоюзу Вілкс Беррі у висліді яких переобрано на голову заслуженого суспільно-громадського і союзового працівника мгр Романа Дякова. Крім нього, до Управи ще були обрані союзові діячі згаданої округи, а саме: Ольга Малищак і Василь Валігун — містоголови, Василь Стефурин і Михайло Скерион — секретарі, Катерина Лукач — касир, і Марія Боловська — член Управи. Контрольну комісію очолив Іван Гренчишин, а членами обрано Евгенію Ваславську і Івана Блищака.

Мгр Роман Дяків

Відкриваючи наради, голова Округи мгр Роман Дяків привітав присутніх урядників місцевих і позамісцевих відділів, голів сусідніх округ — головну радну Анну Гарас з Округи Лігай Веллі і Тимка Бутрея з Округи Твердого Вугілля-Шамокін. Також привітав він старшого організатора Степана Гавриша, як представника Союзу. Молитву провів Василь Стефурин. Відтак відчитано порядок нарад, який прийнято одноголосно. При тому голова Округи звернув увагу, що повідомлення про Річні збори були вислані до секретарів із спізненням, але не з вини Управи Окружного Комітету. Згідно з денним порядком, прочитав прото-

(Закінчення на стор. 3)

ВІДБУДЕТЬСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ІСНО

Торонто — Ню Йорк (КР ІСНО). — В днях від 2-го до 4-го липня ц.р. в Олбані, Н.Й., відбудеться чергова конференція складових організацій КР ІСНО. Від 1964 року, коли то на основуючій Конференції у Вашінгтоні створено КР ІСНО з осідком в Торонто подібні Конференції відбувались в Европі (Париж, Лондон), Південній Америці (Буенос Айрес, Куритіба) і на північно-американському континенті (Торонто, Ню Йорк, Дітройт).

Всклад КР ІСНО входять УНО і братні організації з Канади, ОДВУ і братні організації зі ЗСА, Українська Національна Єдність і братні організації з Франції, Об'єднання Українців Великої Британії і братні організації, Хлоборобсько Освітній Союз і братні організації з Бразилії та „Відродження" і братні організації з Аргентини. В цьогорічній конференції візьмуть участь вперше представники Австралії. Не відомо чи через політичну ситуацію в Аргентині представники того терену зможуть прибути на конференцію.

Кожна конференція ІСНО в минулому була присвячена звичайно одній проблемі, яка з'ясована в студійній частині конференції. В програмі цьогорічної Конференції є окремі доповіді про „Стан в Україні, рух опору й ми" — ред. Осип Зінкевич, „Профіль українських поселень Північної Америки" — д-р Ігор Гурин, „Поняття українського націоналізму в 1980 роках" — мгр Мирослав Юркевич і „ІСНО у світлі подій сучасного українського життя та наші перспективи" — Павло Дорожинський.

Тематика цих доповідей вказує, що метою Конференції є розглянути способи найактивнішої допомоги руховi спротиву в Україні, який не зважаючи на останню хвилю арештів і терору, все в нових формах виявляє свою живучість і спроможність продовжувати боротьбу проти окупаційного режиму. Система ІСНО через довгі роки проявляє велику активність на тому відтинку, а в останніх роках видала серію публікацій діячів руху спротиву в різних мовах і масово поширила їх серед політичних кіл західніх країн.

Процеси, які переживає ціла українська громада поза межами України, а зокрема найчисельніша її частина на північно-американському континенті, мають глибокий вплив на дію всіх формацій громадського життя. Зокрема відношення молодшого покоління до громадської праці буде предметом основної аналізи організаціями ІСНО на цій Конференції.

Складові організації ІСНО беруть активну участь і споввняють важливі обов'язки як в крайових централях, так і світових надбудовах українського громадського життя. Концепція національного об'єднання, громадського правопорядку і координація зусиль громади все були пропаговані представниками ІСНО.

Конференцію підготовляє окремий комітет під проводом Павла Дорожинського, як голови і Михайла Гереця, як секретаря.

СПРАВА ВІЙНИ У ЛИВАНІ І БЕЗПЕКА ІЗРАЇЛЯ БУЛИ ТЕМОЮ РОЗМОВ У ВАШІНГТОНІ

Вашінгтон. — Справа закінчення війни у Ливані, чи зглядно ізраїльських військових акцій проти Палестинської Визвольної Організації, дальша доля Ливану, як самостійної держави, безпека Ізраїля та інші важливі справи були темою розмов у Вашінгтоні між президентом Рональдом Регеном і прем'єр-міністром Менахемом Бегіном, який, як відомо, перебуває у З'єднаних Стейтах Америки з офіційною візитою. Ізраїльський прем'єр, зазнавши деяких неуспіхів під час його виступу на сесії Генеральної Асамблеї ОН, де його понад 100 делегацій цієї міжнародної організації фактично збойкотували, не був розчарований тим фактом, бо він і амбасада Ізраїля при ОН, вже раніше передбачали таку можливість.

Головною темою розмов Регена з Бегіном була справа виведення з Ливану усіх військових частин, включно з ізраїльськими, не виключаючи також Сирії і ПВО. Очевидно, черговим кроком після виведення закордонного війська мала б бути справа створення мітного ливанського уряду і армії, а також мирного корпусу у числі приблизно 7,000-8,000 вояків, завданням якого було б допильнувати мир у цьому районі світу. Ізраїль настоює, однак, що в такому корпусі мусіли б бути також американські військові частини, які підлягали б загальному командуванню, але їхня присутність в Ливані пов'язувала б тісніше Америку до справ Близького Сходу.

Президент Р.Реген у розмові з прем'єром Бегіном не дуже був захоплений такою ідеєю, знаючи наперед, що така пропозиція може зустрітись з гострою опозицією в обидвох палатах Конгресу і навіть пошкодити Республіканській партії у чергових виборах. Бегін дуже настирливо домагався відповіді Уряду ЗСА в тій справі, погрожуючи, що ізраїльська армія мусітиме залишитися в Ливані аж до часу створення такого корпусу, у побоюванні за безпеку Ізраїля від її арабських сусідів зокрема Сирії, Лівії, Іраку та інших. Він також відкидав закиди про ізраїльську „агресію", бо в його розумінні агресією можна назвати такий вияв, коли котрась держава переводить військовий акт для захоплення країни і анексію її території до своєї власної.

Вміжчасі сирійський президент Гафез Гасад звернувся формально до Совєтського Союзу з проханням включитися активно у поборювання ізраїльської агресії і запропонував створення оборонного бльоку держав Близького Сходу, подібного до договору між ЗСА і Ізраїлем. Покищо прохання Сирії про доставу на Близький Схід більше совєтської модерної зброї, зустрічаються з мовчанкою в Москві.

Свято весни наших наймолодших

Ню Йорк, Н.Й. (ОК). — В неділю 21-го червня ц.р. після двократного пересунення дати з огляду на дощеву погоду, переведено Свято Весни пластового новацтва із Пластової Станиці Ню Йорк. Свято відбулося як щорічно на гостинній посілості оо. Василіян в Глен Ков, Н.Й., у соняшний і теплий „День Батька". Пластове новацтво разом із своїми виховниками і батьками мало рідкісну нагоду бути свідками церемоніяльну уведення в черничий стан оо. Василіян, трьох молодих українців, що відбулося того дня в святочній відправі у місцевій каплиці оо. Василіян.

Після відкриття Свята Весни, новачки і новаки взяли участь у тереновій грі, яку підготовили виховники під проводом коменданта свята ст. пл. Аскольда Винникова. Спільний полуденок, спортові гри і спів виповнили пополудне. На закінчення над мальовничим морським заливом відбувся „новацький вогник" з розповіддю пл. сен. Е. Гойдиш, незрівняної новацької виховниці і голови КПСтаршин в ЗСА, веселими виступами новацтва і спільним співом. Підвищення новацьких ступенів, новацькі вмілості і проголошення першунів Свята Весни були завершенням вогника. Спільне „На добраніч" у дружньому новацькому колі закінчило свято, а щасливі наймолодші члени Пласту роз'їхалися з батьками домів.

БІНЬОНЕ — НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ АРҐЕНТИНИ

Буенос Айрес, Арґентина — Емеритований генерал арґентинської армії Рейнольдо Беніто Антоніо Біньоне обняв місце генерала Леопольдо Гальтієрі, що правив Арґентиною у гарячі дні війни на Фалклендських островах. Новий президент почне офіційно свою працю на посту президента в дні 1-го липня ц.р., але мусить рахуватися з великою опозицією зі сторони повітряних і морських сил, які не є вдоволені тим вибором. Генерал Р.Біньоне має 54 роки і досі не вславився ніяким драматичним чином. Уважають його загально за „помірковану", спокійну і приємну людину. Тому дивуються, що саме таку людину запропонував і встановив на пості президента диктатор військової хунти ген. Крістіно Ніколайдес, який саме відомий із своєї сильної руки.

Рейнольдо Беніто Антоніо Біньоне

Новий президент буде четвертим з черги президентом із військових кругів, що провадять Арґентиною від 1976 року, коли скинено правління Ізабели Перон. Тепер однак провідники морських і повітряних сил уважають, що повинен знову обняти владу цивільний президент і тому станули проти генерала Біньоне. Свій протест вони підкреслили резиґнацією цілого ряду військовиків, що були досі членами правління. Армія під проводом генерала К.Ніколайдеса далі настоює на тому, що президент має бути її член і тому висунула Р.Біньоне. Становище нового президента ще і тим важке, що він прихильник вільної торгівлі, яку бажають скасувати члени повітряних і морських сил, разом із провідниками робітничих спілок.

Греки критикують Ізраїль

Атени, Греція. — Грецький уряд, що гостро критикує Ізраїль за інвазію Ливану, в останніх днях дістає сильну підтримку такої політики серед грецького населення. Протиізраїльські демонстрації відбулися у всіх більших містах Греції. В протестаційних маршах на дипломатичну місію Ізраїля взяла між іншими також участь дружина прем'єр-міністра А.Папандреу, яка, як відомо, є з походження американкою. Спонтанно проходить збірка грошей, крови й ліків призначена для населення Ливану, а грецька Церква прилучилася до того збіркою пушок молока. Багато греків зголосилося до збройної боротьби проти Левану, а також до адоптування воєнних сиріт.

Грецьке товариство лікарів повідомило, що двадцять грецьких лікарів є вже готових їхати до Ливану, для медичної допомоги воюючим. Така ворожа настанова Греції проти Ізраїля не є новиною тому, що як відомо, Греція це одинокий член Спільного Европейського Ринку, який має дипломатичне визнання ПВО і на цьому форумі жадала нап'ятнування Ізраїля. До гострої критики Ізраїля приєднується також грецька преса усіх напрямів. У пресі лівих напрямів порівнюють Ізраїль до нацистської Німеччини.

У світі

ХОЧА ЖНИВА В СССР ЩЕ НЕ ПОЧАЛИСЯ, АЛЕ зимові запаси збіжжя зовсім вичерпані. Для тих, що слідкують за господаркою Совєтського Союзу це знак, що там буде четвертий раз вже з черги рік слабого урожаю. Минулого року, вперше від довгого часу, урожай був так слабий, що ніде не подавано його висліду. Але вже тепер говорять, що того року в СССР не зберуть більше як 158 мільйонів тонн, що буде б найменше від 1975 року. Причиною слабого урожаю є весняна посуха і вітри, як також минулорічні спеки, що панували на півночі. Знавці совєтської господарки стверджують однак, що зменшення кількости збіжжя це не лише наслідок атмосферичних змін, але також поганих машин для сільського господарства, погане плянування і неохота колгоспників, які мають мало користи з цієї кріпацької праці.

З КОСТА РІКА ВИДАЛИЛИ СОРОК ГРОМАДЯН Нікараґуа, тому що вони загрожували невтральности Коста Ріки. Між ними є одинадцять дезертирів із армії, які приїхали щоб допомагати бувшому міністрові оборони поборювати сандиністів. Напружені відносини поміж обидвома країнами існують вже від певного часу, а в минулому місяці Коста Ріка змобілізувала 5,000 членів національної гвардії саме з уваги на цих одинадцять дезертирів армії. Крім того уряд Коста Ріки просив Мехіко або Венесуелю зайнятися сорока виселенцями з Нікараґуа.

ПРЕЗИДЕНТ ЄГИПТУ ГОСНІ МУБАРАК ЗАЯВИВ, що Єгипет є готовий дати право азилю Ясирові Арафатові та іншим провідникам ПВО. В інтерв'ю для телевізії президент Г. Мубарак ствердив, що інвазія Ізраїля у Ливані дуже вплинула на неприязні настрої для ЗСА в Єгипті. Як прийняли гостинність Єгипту провідники ПВО, ще невідомо.

СИЛЬНИЙ ЗЕМЛЕТРУС НАВІСТИВ ЕЛЬ Сальвадор і знищив велике число будівель у столиці та в поблизьких містах і селах. Землетрус уважають найсильнішим, що був в тій країні в останніх сімнадцять років. Нараховують біля сотні осіб поранених, а цілі села є відтяті через усунення землі. Зокрема знищені є всі дороги з Ель Сальвадору до Ґватемали. Більшість Ель Сальвадору була без електрики і телефонічного сполучення.

У ВІДНІ ПОМЕР ШИРОКО ВІДОМИЙ ФІЛЬМОВИЙ актор Курт Юргенс на 66-му році життя. Помимо свого німецького походження він був люблений і популярний у цілому світі та грав у 160 фільмах, у тому теж американських. Мав славу джентльмена і завойовника жіночих сердець. Був одружений п'ять разів, в тому тричі з відомими акторками.

В Америці

ПОШТОВА СЛУЖБА АМЕРИКИ ДАЛА ЗВІТ 20-ГО червня зі своїх прибутків ц.р., що є несподівано дуже високі. Надвишок прибутків є 634 мільйони долярів, коли передбачалося значно менше. В березні вже було повідомлено про надвишок у новому фіскальному році на 436 мільйонів долярів, а тепер від самого березня, тобто за чверть року, ця сума надвишку зросла ще на 200 мільйонів долярів і зростає далі. Якщо так справи підуть, то речники пошти не проситимуть дозволу наступного року знову піднести поштові оплати. Новий фіскальний рік розпочався 1-го жовтня минулого року.

У П'ЯТНИЦЮ, 18-ГО ЧЕРВНЯ, ПОМЕР ПЕРШИЙ директор Сі-Ай-Ей, Центральної розвідчої агенції, що була заснована за часів президента Гаррі С. Трумана в 1947 році, віцеадмірал Роско Г. Гілленкоттер на 85-му році життя. Його призначив президент на чоло новозорганізованої агенції в травні 1947 року. Сі-Ай-Ей постала з волі Конгресу в 1947 році замість Бюра Спеціяльних Служб, що діяло під час Другої світової війни. По війні два роки цю саму службу виконувала т.зв. „Централ Інтелідженс Груп", Центральна група розвідки.

З НАБЛИЖЕННЯМ СВЯТА АМЕРИКАНСЬКОЇ державности 4-го Липня, крім святкового настрою і подивляння чудових феєрверків, слід забезпечитися від нещасливих випадків тим, хто в цих феєрверках бере участь. Так минулого року було 11,000 поранених цими феєрверками і це число, — побоюється поліція, — зросте цього року. Нещасливі випадки стаються дітям і юнацтву найбільше через неправильне вживання вибухових речовин, які є, хоч-не-хоч, підставою цих різнобарвних сліпучих спалахів. Коли хтось пляне брати участь у прикрашуванні 4-го Липня такими феєрверками і хоче купити ці речовини, слід порозумітися з поліцією і пожежною службою місцевости, де ці феєрверки мають бути пущені в повітря. Діти повинні мати над собою нагляд дорослих. Запускаючи такий феєрверк, слід це робити по-одному, і запалювати їх тільки надворі, далеко від будинку і далеко від легкозапальних речовин і предметів.

„МИ УКРАЇНЦІ-КАТОЛИКИ, НЕ МАЄМО ЖОДНИХ ПРАВ В СССР".

„ТРИ ЧЕТВЕРТИХ З КАНДИДАТІВ У ПРЕСВІТЕРИ - ВІДКРИТІ АТЕЇСТИ, ПРАЦІВНИКИ КГБ" — ПИШЕ НОВИЙ САМВИДАВНИЙ ДОКУМЕНТ З УКРАЇНИ

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — На Захід дістався з України новий самвидавний документ, в якому описано Українську Католицьку Церкву за станом на січень 1980 року. Документ цей має 11 сторінок густого машинопису і він написаний російською мовою. Нижче подаємо уривки з цього документу в перекладі на українську мову:

„Українська Католицька Церква — одна з помісних церков Вселенської Римо-Католицької Церкви, висліді багатовікових екуменічних починань Церкви українського народу, яка ніколи офіційно не тратила і не порівала єдности з Апостольським Престолом після церковного роздору, який наступив в 1054 р. (...) І хоч тепер, почавши від 1946 року, уважається, що в Радянському Союзі нема українців-католиків, а населення, яке ісповідує православну віру, в храмах богослуженя в східньому обряді служить офіційно православне духовенство, то це лише формально відповідає дійсності.

Тому, що лише одиниці уважають себе справді православними, решта населення у совісті уважає себе католиками, а велика частина дальше залишається вірною Святішому Престолові і є свідомими, практикуючими католиками. (...). Так зване 'російське православ'я' силою і терором насаджують на Західньоукраїнських землях. (...). Після 'собору' від 1946 року починається ліквідація всього, що католицьке. Всі манастирі (біля 200 домів) були закриті, монахи і монахині порозгонені. Всіх священиків, які відмовилися 'підписати пра вослав'я', — біля 2000 лецезійних священиків і духовних осіб, чекала одна доля — ув'язнення і нерідко без всякого суду заслання на Сибір, у глухі райони, в табори з тяжким режимом. Православ'я не підписав ані один єпископ, ані один монах Української Католицької Церкви, і тому багато з них назавжди упокоїлися під снігами Сибіру. З українських Владик у живих залишився лише митрополит Їх Блаженство Йосиф Сліпий. (...). Всі католицькі приходства були насильно ліквідовані. Біля 5000 храмів і дзвиниць знеславлено і осквернено. (...) Священики УКЦ — ті, які повернулися зі заслання, і знову рукоположені, які набули необхідні знання і ерудицію в конспіративних умовах, — всі до сьогоднішнього дня не мають офіційної реєстрації, зате всі мають 'реєстрацію на переслідування'..."

В документі наводиться багато прикладів переслідування вірних УКЦ. Подаємо кілька з них:

„Священик Дідич був тричі оштрафований по 50 рбл. за довершення похоронів. Мешканці села Мшани, Городоцького р-ну, Львівської обл. вже три роки добиваються реєстрації громади українців-католиків... 8 грудня 1977 року, о год. 10-ій вранці, до храму церкви приїхало чотири автомашини, повні міліції, КҐБістів, представників районової влади, озброєних осіб з собаками. (...) Віруючим було неможливо близько підійти, на них пускали собак, били. Храм було безжалісно обезчещено — знищені зовсім всі вівтарі, поломаний амвон, сидження, поламані ікони, хоругви, вирваний зі стіни іконостас. З церкви вивезено все. (...). На початку 1979 року [біля церкви]... старих жінок, які були в більшості серед мирян, кидали в болото, вирвали волосся з голови, навіть разом з кусками шкіри, били людей..."

В документі інформується, що влада погоджується зареєструвати українські католицькі громади („общини", „якщо віруючі відмовляться від юрисдикції Кардинала Сліпого").

Рівночасно повідомляється, що 28-го грудня 1979 року помер єпископ УКЦ Преосвященний Йосафат Федорик. У квітні 1979 року в селі Надорожна вірних обслуговував єпископ Василик. Львівським католицьким єпископом є преосвященний Стернюк.

Повний текст цього документу незабаром появиться окремою брошурою у Вві „Смолоскип".

Помер голова Осередку Студій про Україну при Сорбонні

Париж, Франція. — Після короткої і тяжкої недуги помер у Парижі А. Снейдерек, професор Сорбонни, який був одночасно віддавна головою групи дослідів про Україну при Інституті історії сучасних міжнародних взаємин Сорбонни (Париж-І).

Покійний народився в Чехії (Богемії) у 1916 році, студії закінчив у Парижі в Карловому університеті і до війни працював юристом. Під час війни він брав участь у протинімецькому русі спротиву, а опісля був іменований головою чехословацької місії у Західньому Берліні. Згодом працював в Інституті історії чехословацької Академії наук, де став директором Інституту для міжнародної політики. У 1969 році остаточно покинув Чехо-Словаччину, прийняв французьке громадянство і працював професором Сорбонни.

Хоча спочатку св. п. А. Снейдерек не був добре ознайомлений з українською історією, одначе, під впливом українських докторантів Інституту історії сучасних міжнародних взаємин Ярослави Йосипишин і Володимира Косика, він почав прихильно ставитися до України і її минувшини та постійно наголошував вагу українського питання. Він поставився прихильно до думки заснувати групу дослідів про Україну при згаданому інституті.

Заходи в напрямі створення цього осередку студій, крім д-ра В. Косика, робила також д-р Ярослава Йосипишин. Врешті, 18 червня 1980 року групу було створено і її очолив проф. А. Снейдарек. У грудні 1981 року цей новий науковий осередок зорганізував першу конференцію про історичні зв'язки України з Францією, якою проводив проф. А. Снейдарек. Було передбачено відбути наступну конференцію в червні ц.р., але через недугу і смерть проф. А. Снейдерека її перенесено на пізніше.

ВІДНОВЛЕННЯ СМЕРТНОЇ КАРИ ДЛЯ ДЕЯКИХ типів злочинів у стейті Ню Джерзі є на добрій дорозі. Після чотирьох годин дебат в емоційній і напруженій вимінї думок, стейтова Асамблея ухвалила відновити смертну кару голосами 54 проти 19, у понеділок, 21-го червня. Сенат стейту уже ухвалив це саме раніше, і є всі дані на те, що губернатор Томас Кейн підпише закон. Стейт Ню Джерзі стане 37-им стейтом, у якому існуватиме закон про смертну кару для більшої або меншої групи поповнених злочинів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to: "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Українські школи, вчителі і батьки

Як широко про це повідомлено у „Свободі" з 19-го червня ц. р. — на 26-27-го червня скликано чергову Всеамериканську вчительську конференцію шкіл українознавства. конференція відбудеться у тамошньому Назарет-коледжі й охоплюватиме цілу низку проблем, пов'язаних з існуючими в Америці школами українознавства в системі Шкільної Ради, як також церковними католицькими і православними. Цілий гурт вчителів і інспекторів тих шкіл будуть ділитися своїм досвідом і своїми заввагами. Центральною проблемою буде, як і на всіх подібних попередніх конференціях, проблема збереження при українстві молодого покоління — защеплення дітям і молоді знання української мови й бодай мінімум знання української історії й літератури.

Це одна з найболючіших існуючих проблем української вільної громади. Вона особливо важлива й болюча у добі безоглядної русифікаторської системи, панівної в Україні, де йде похід на знівечення української національної особовости у користь створення „радянського народу" з російською мовою і культурою. Вільні українці у діяспорі, в першу чергу в Америці, мають за місію створити тут кадри молодих освічених українських людей, які матимуть настільки глибокий сантимент до батьківщини своїх батьків, які вийшли з України, щоби змагатися за інтереси України. Найсильнішою базою і праджерелом такого сантименту мусить бути знання української мови й інших предметів українознавства.

Але всі теорії, як це перевести, і всі зусилля українського педагогічного світу нічого не вдіють, як не матимуть всебічної, впертої і послідовної підтримки збоку батьків. Від батьків залежить, чи вони посилатимуть своїх дітей до цілоденних шкіл (яких на всю Америку є тільки три), чи посилатимуть своїх дітей до шкіл українознавства.

Від батьків залежить, щоб діти записувати до молодечих організацій, де вимагається від своїх членів знання української мови і де є щорічні літні курси українознавства. Таких літніх курсів в Америці (і Канаді) багато. Уладжує їх від довгих років щорічно й Український Народний Союз на Союзівці, уладжує курси українознавства на вищому поземі Інститут українознавчих наук при Гарвардському університеті у Кембриджі, — коли батьки прагнуть дати своїм дітям вишкіл у ділянці українознавства — є для цього реальні можливості.

Але треба мати для цього самому зрозуміння і треба мати почуття відповідальности: не вільно батькам ставитися байдуже до справи вивчення дітей української мови, історії, літератури. Ніякій дитині, ніякій молодій людині це не пошкодить в житті і кар'єрі. Навпаки, воно допоможе мати ширший світогляд, мати кращий доступ до джерел культури, знайти більшу для себе пошану від своїх ровесників і працедавців, що ось така молода людина володіє більше, як одною мовою, і цікавиться ширшою проблематикою.

Вчительські конференції мусять користуватися загальною пошаною і признанням від цілої української громади в діяспорі. Треба бути вдячними вчителям і всім тим діячам української школи, які дбають, щоби в чужомовному морі не втопилися українські діти.

М. Платковський

ВІДГУКИ ПЕРЕБУВАННЯ РЕҐЕНА В ЕВРОПІ

Беручи загально, Реґен зробив добре, може навіть дуже добре враження на тих, що його бачили й чули в Европі. Не бракувало, правда, і критичних голосів з боку тих, яким не подобається рішуча і тверда лінія сучасного американського Уряду супроти Москви. Ці голоси не забули й пригадок про колишню кар'єру американського Президента як фільмового артиста. Захисники Реґена відповідають іронічно на цей закид, що багатьом европейським професійним політикам не зашкодило б пройти фільмову школу, щоб краще вив'язуватися із своїх обов'язків. Справді бо здібності Реґена, як промовця, його переконливі аргументи і його обізнаність у багатьох скомплікованих справах, — все це викликало правдивий подив і захоплювало величезну більшість партнерів американського Президента.

Не обійшлося і без виступів противників американської політики. В Англії, Італії, у Франції і насамперед у Західній Німеччині відбулися демонстрації т. зв. „руху миру". Коли в Бонні відбувалися „вершинні" наради НАТО, то на другому боці Рейна (німецький уряд не допустив демонстрантів до самого Бонну) відбувалася потужна демонстрація при участі звезених з усієї Німеччини і навіть з інших сусідніх держав до трьохсот тисяч чоловік. У Берліні теж відбулася демонстрація (хоч була заборонена) і там дійшло до справжніх вуличних боїв з поліцією — правда здаля від місця, де промовляв Реґен. Це були таки антиамериканські демонстрації, хоч дехто і силкується доводити, що „рух миру" в однаковій мірі скерований і проти совєтських зброєнь, але хай би попробував він демонструвати на вулицях Москви...

Промову президента Реґена в парляменті Західньої Німеччини оплескували оваційно присутні депутати. Але два ліві депутати (недавно виступили з соціялістичної партії) швендялися по залі під час промови і свистали з принесених дудок, що спонукало Реґена запитатися, чи в цій залі є луна. Невідомо, чи на думку Президента це була луна, що його виконували два блазні з наказу Москви, чи це було роблено на те, щоб про цей вичин довідалися поза будинком парляменту противники Америки.

Німецька преса, прихильна до ліберальної урядової коаліції, стверджує, нібито Реґен став більш поміркований у відношенні до СССР під впливом німецького уряду і його соціялістичного канцлера Шмідта. Про зустріч Реґена з Шмідтом ще перед промовою Президента в німецькому парляменті і перед нарадою НАТО стало відомим, що в двох питаннях між ними не дійшло до згоди: щодо політики відпруження і щодо заключення Німеччиною договору про доставу землянього газу з СССР.

У відміну до Шмідта президент Реґен у своїх виступах у Німеччині та в інших европейських державах ні разу не вжив вислову „відпруження" („детант"). Зате його вжито в кінцевому комунікаті з наради „НАТО", але з додатком прикметника „правдиве". Це має бути „заслугою" німецького уряду, а зокрема німецького міністра закордонних справ Ґеншера, якому прийшов цей прикметник на думку. Ну, що ж — Реґен міг спокійно погодитися на вислів „правдиве відпруження", оскільки він може собі уявити, що на правдиве відпруження ніколи не піде Москва. Така поміркованість Реґена була в нього напевно ще і перед подорожжю до Европи.

Щодо пропозицій розброєння, що їх зробила нарада НАТО у відношенні до СССР, то в них немає нічого нового: Америка вже перед цим йшла на переговори з Москвою про обниження стратегічної нуклеарної зброї і про обмеження чи навіть цілковите усунення з Европи ракет середнього засягу. А берлінська пропозиція Реґена про обмеження числа перебування в Европі чужих військ, то про таке обмеження вже 12 років ідуть переговори у Відні... без ніякого результату по сьогоднішній день.

Є одна річ, що її порушив президент Реґен ще перед своїм прибуттям до Німеччини і про яку цілком замовчує німецька преса. Він говорив про „офензиву свободи і демократії" всюди там, де їх немає, отже, розуміється, в країнах, де панує комунізм і Москва. Реґен сказав, що СССР не раз пропонував застосувати суперництво систем, а тому, мовляв, чому б західній світ не мав би прийняти цієї пропозиції Москви.

Повторюємо, цю справу замовчує німецька преса, натомість про неї досить обширно писала англійська преса, яка, проте, висловлює уболівання, що Реґен не устійнив, як він собі уявляє цю „офензиву". З українського боку теж можна б було поставити запит: чи ця офензива мала б бути скерована лише на країни, що їх по Другій світовій війні

(Продовження на стор. 3-ій)

С. Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Чи всі українські дисиденти змагаються до самостійної України?

ВІДПОВІДЬ: Таке питання свідчить про те, що не всі ще мають чітке уявлення про те, що таке совєтська дійсність, та про те в яких умовах доводиться діяти і змагатися українським дисидентам.

Для кращого вияснення цього питання я наведу такий приклад. Припустімо, що ви опинилась один-однісінький на безлюдному острові в океані. Без харчів, без одягу і без житла, як колись Робінзон Крузо. Отже вам треба харчуватися, вдягнутися, збудувати житло. З чого ви почнете? Якщо станете будувати хату, то вмрете з голоду та холоду. Отже, першим ділом, вам треба шукати харчі для прожиття. Тоді старайтесь про одяг, а вже тоді починайте будувати хату.

Українські дисиденти, опинившися серед океану безправ'я, так само мають перед собою низку проблем: 1) Дати знати про себе у світ (бо це ж єдиний спосіб популяризувати свою діяльність серед населення СССР через західні радіостанції); 2) нав'язувати зв'язки й контакти всередині країни; 3) старатися використати ті мінімальні права в океані безправ'я, що ними користуються совєтські громадяни; 4) заявити про свою боротьбу за самостійність України.

Очевидно, що кожен дисидент, так само, як і група дисидентів, стоїть перед вибором, котрій з цих проблем віддати перевагу, почавши розв'язувати її першою. Якби українські дисиденти діяли у демократичній країні, як Америка, то перші три точки автоматично відпали б, і на порядку дня стояло б питання про державний устрій України. У тоталітарній же державі перед дисидентами стоять складніші завдання, зумовлені складнішими обставинами. І ці складніші обставини вимагають у першу голову оповістити світ про свою діяльність у користь та на захист людських, національних та громадянських прав, які совєтський уряд нібито гарантує своїм громадянам. Ця тактика виявила свою спроможність краще від усіх інших тактик формувати опозиційні сили у тоталітарно-поліційній державі.

На жаль, і ця, як на декого „поміркована" лінія, зустрілася із жорстокими репресіями з боку кремлівських тюремщиків.

Аналізуючи польські події, можна з певністю сказати, що навряд чи гасло за вихід Польщі з Варшавського Пакту могло б так розворушити польську державу, як це зробили „незначні", „поміркуовані" вимоги, які ставила до уряду „Солідарність". Про якісь зазіхання „Солідарности" на перебрання влади не варто говорити, бо всяка така інформація провокативна та інспірована урядовим пропагандивним апаратом.

Людмила Волянська

І ОБІЗВАВСЯ ДЗЮБА...

II

Через саме це, що справжньости почуття не позичити і не запрограмувати партійними директивами, — витягнено Дзюбу тепер на денне світло з „забуття"... Він теж має „здатність бачити втрачене і мучитися ним — запорука непіддатливости духу". Це і про Вінграновського і про нього самого.

У нього теж „Душевна зрілість і повносущість — це вже виборювання не лише свого майбутнього, а й свого минулого. Його збагачене й увиразнене відтворення". Після наче сповіді своєї власної, не Вінграновського, в другій половині великої статті Іван Дзюба розбирає детальніше творчість Вінграновського, але й тут узагальнюючи, проводячи паралелі з кимсь невидимим, очевидно зі самим собою. І, о диво, чи теж з дозволу — не згадує, як це водиться в підневільній Україні, ні разу імені Брежнєва. Натомість з половини есею з'являється слово Україна, український, і всі ті „кляті питання", щось так, як двадцять років тому: „...Упало серце! Де тому причина?... Вже чуть, як обертається Земля, і обертається з Землею Україна... Красо моя! Вкраїночко моя! Ну, що мені робити — я не знаю!".

І є питання повне трагізму: „А ми? Що ми? Себе ми знаєм зроду. А ті, що продалися?... „І як в давньому вірші „Народ в путі. Та він тавра не зніме..." звучать в есеї про Вінграновського цього ж поета слова: „І є народ, в якого є прокляття"...

Тут, на Заході, ще немає збірки „Київ" Вінграновського, тож процитуємо вірш, що його цитує Дзюба. Щоб пригадати:

„Народ в путі. Та він тавра не зніме/ Із тих, хто за народ садив себе взамін./ І, відрізаючи живі шматкú з народу,/ Пророкував народові майбýть.../ Та брів народ. Як завше — брів без броду,/ Без тих нетяг тягнувсь з „не бути" в „буть"!/ Бо він — народ. Бо він — глагóл життя./ Він зміна змін .. Йому нема заміни./ Бо він один, крізь вéсни і крізь зúми,/ Він у вікáх існує допуттá./ А ми? Що ми? Себе не знаєм зроду./ А ті, що продалúся злóту в рот?/ Лиш ті не піддалися, хто народу/ віддав себе і ствéрдив свій народ./ Ми знóву є. Ми пізні. Найпізніші,/ Що наросли з худéньких матерів/ В саду порýбанім... Я знаю — не для тúші/ Вулкáни дúхають з-під наших юних брів./ Є Ленін. Є планета. Кров і шмáття./ Естрада, сало, космос, кавуни./ І є народ, в якого є прокляття./ Жахлúвіші воднéвої війни..."

Довідуємося від критика, що Вінграновський — „Цей Микола Вінграновський. — Несерйозний чоловік цей. Душить гроно винограду. І все плутає на світі". Це плутання мусить бути, — каже критик, і ми знаємо, що і Дзюбі самому треба не одне „заплутувати", якщо не хоче, щоб зграї „зоїлів" кинулися і по його сліду (дозволено чи недозволено було йому писати).

„Все сповнене часто таїни і сенсу, дає химерні й гострі, часом зглибока схоплені співвідношення речей у їхній строкатості й хаотичному нагромадженні".

Після цього ствердження критик дає іншу версію рядка з зацитованого вірша, що 15 років тому поміщений в книжці Осипа Зінкевича „З генерації новаторів" (В-во „Смолоскип"). Замість рядка „Є Ленін. Є плянета. Кров і шмаття. Естрада, сало, космос, кавуни..." в новій редакції — підчесане цензурою: „Є віра. Є свобода. Кров і шмаття..." і далі вже так, як було в оригіналі: „І є народ, в якого є прокляття, жахливіші водневої війни..."

Зрозуміло теж, чого „підчесано" цей рядок, бож „Ленін" і „прокляття в народу українського" тісно переплетені: через Леніна — прокляття? Та за такі зіставлення в СССР по голівці не гладять.

Не одну гірку чашу довелося і Вінграновському і Дзюбі випити, щоб догодити власть імущим. Тепер можна навіть „любити Україну", бо такий мотив цього ювілейного року. Тому так легко пишеться Дзюбі: „У збірці не відчувається спеціяльної установки на відтворення образу України. А проте образ цей є, і повниться він не лише Києвом, Львовом, південними степами, Придністров'ям, Дніпром, ‚Малими річечками', — а й відчуттям усієї дивної багатоманітности землі української, її історії..."

Такі слова написані неспроста. Але як же щиро й талановито промовив знову Дзюба, наче подаючи нам вістку від себе, що мене карали, мучили і я навіть покаявся був (не всі можуть бути Шевченком чи Василем Стусом), проте ось не втратив і не втрачу відчуття землі української, її голосу.

Не легко писалася ця стаття. Відчувається, не легко балянсувати, йдучи по дроті, завішеному поміж двома будинками. Іде в цій статті Дзюба над проваллям і мусить втриматися. Сьогодні і він, як Вінграновський, може менше „бере на себе", але хоче Дзюба, щоб у творчості „жила колишня відповідальність і маштабність. Ще більші як колись"... „щоб час був мірою мого людського духу". І про Вінграновського це і

(Закінчення на стор. 3,

РЕПРЕЗЕНТАТИВНЕ Й КОРИСНЕ НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Guide to the Study of Soviet Nationalities: Non-Russian Peoples of the USSR, Stephan M. Horak, editor, Littleton, Libraries unlimited, 1982.

Книга ця обіймає 265 сторінок і являється бібліографічним довідником для студій неросійських націй в Совєтському Союзі, включаючи анотовані, тобто коротко схарактеризовані джерела для пізнання таких народів, як естонці, лотиші, литовці, білоруси, українці, молдавани, жиди абхазці, вірмени, грузини, осетинці, кримські татари і німці та спільні групи мохамеданських народів Кавказу, народів Центральної Азії, народів басейну Волги та Уральських гір і народів Сибіру.

Саме видання являється здійсненням задуму д-ра Степана Горака, професора Східньо-Іллінойського університету та опрацьованого його проєкту, на реалізацію якого він отримав фінансову допомогу від федерального Уряду освіти. Як відповідальний редактор цієї збірної праці, проф. Горак заанґажував до співпраці відомих знавців неросійських націй в Совєтському Союзі, здебільша професорів американських високих шкіл, уже самі імена яких дають повне довір'я щодо наукової солідности та поваги згаданого видання.

Самі бібліографічні позиції та їх описи, що відносяться до окремих, згаданих вгорі народів, попереджують дві статті; це передова самого редактора, в якій він, подаючи чисельний стан 24-ох народів та національних груп в СССР, представляє потребу джерельних їх студій, в чому згаданий довідник буде поважним збірником потрібних першорядних матеріялів у цій ділянці. Друга стаття проф. Джеймса Л. Ґейзера подає стан студій та дослідів неросійських народів у Совєтському Союзі в Північній Америці, включаючи також циферні дані про докторські дисертації за останнє двадцятиліття.

Кожний розділ, що присвячений окремому народові, починається окремим вступом, який подає основні дані про даний народ та студії, чи досліди з дотичної царини, які ведуться на американському континенті. Після цього подається бібліографія, поділена на різні ділянки, що відобра-

(Продовження на ст. 3)

Д-р Степан Ворох

30-ЛІТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ ТОВАРИСТЬ

II

Перебіг цього Конгресу підтвердив усі підозріння, що хтось намагався знищити організованість української громади. Професійна Конференція тоді вирішила ввійти до УККА, як окрема група, щоб підтримати єдину центральну репрезентацію українців в Америці, не допустити до перманентного двоподілу та створити поміст для зустрічів ворогуючих сторін. Конференція вислала до керівних органів УККА представників таких товариств як УЛТПА, ТУІА та УААУП. Представники тих організацій працювали, можна б сказати, безперебійно, щоб направити стан громади. Співпраця усіх тих товариств спільно з цілістю Конференції була без закиду. Різниці поглядів полагоджувано в тягу дискусії.

Завдяки представникам Конференції створено Консолідаційну комісію при УККА. Всі три згадані вище представники брали в ній участь, і завдяки їх впливам консолідаційні заходи закінчились, фактично успіхом. У житті, одначе, не дійшло до співпраці між ворогуючими групами через громадсько нерозумні, неоправдані, лихі і шкідливі дії чолових людей по обох сторонах. Найвищою ціллю для кожної сторони стало наше історичне нещастя — не поступитись.

Завдяки представникам Конференції, і тільки їм, полагоджено конфлікт у найактивнішому Відділі УККА у Філядельфії.

Тільки з причини рішучого виступу представника Конференції Екзекутива вислала до преси привітання Блаженнішому Верховному Архиєпископові Йосифові в час приїзду його до Торонто, Канада, в 1968 році, висловивши надію, що українська громада в Америці зможе привітати ісповідника віри у ЗСА. Після цього появилося запрошення від Владик. Сила представників Конференції була у правді і чесному обстоюванні не групових, але загальногромадських позицій.

Після IX Конґресу Українців в Америці число учасників на засіданнях Конференції від всіх товариств сягало кілька десяток. Можна було завважити, що дехто мав надію використати цей форум для своїх групових цілей. І коли по кількох місяцях Конференція виявила понадгрупову стійкість, групово зорієнтовані професіоналісти перестали приходити. Цікаво завважити, що піонери Конференції, довгий час брали участь у засіданнях, а дехто з них по сьогодні (д-р Роман Осінчук). Вони є свідками, що Конференція дальше продовжує правильний курс загальногромадської, а в першому аспекті загальнонаціональної лінії та осуджує шкідливі для громади потягнення, не дивлячись на це хто б їх зробив.

У 1960 роках відчувалася потреба зближення і тісної співдії світового організованого сектора з духовним. Зближення їх, та співпраця, могли б були бути дуже корисними для обох, а це значить для цілости громади. Охоплення в організаційні рамки, всю нашу спільноту, піднесення почуття гордости зі свого походження, бажання активної участи у житті своєї етнічної групи, підсилення свого шкільництва, підтримка Церков і їх організацій, стримання процесу асиміляції у молодому поколінні, ці й подібні проблеми могли б бути полагоджувані і пляновані на найвищому щаблі обидвох — світського і духовного властей. Тому то представник Конференції запропонував створення Комісії для зв'язків УККА з Ієрархією Українських Церков, що її популярно називано Церковною комісією. Ця комісія, що її головою став внескодавець, відіграла дуже позитивну ролю у бурхливих часах патріярхального руху.

Відомо, що певне політичне угрупування було проти УКПатріярхату, як теж відомо, що дехто з Владик відмовлявся від розмов з представниками мирянського руху. Отож у 1967 році два члени Церковної комісії (члени Конференції) із трьома репрезентантами громадських організацій відвідали Стемфордського Владику Йосифа Шмондюка, а тиждень пізніше, відповідна делеґація нюйоркчан і чикаґців, які репрезентували ті самі організації, що і у владики Шмондюка відвідали Чикаґського Владику Ярослава Ґабра. Обидва Владики були дуже щирими, позитивно висловившися, в справі підтримки ідеї Українського Католицького Патріярхату. Точне пресове повідомлення про ці візити з апробатою обох Владик появилося у нашій пресі. Із тим становищем солідаризувався Владика Митрополит Амвросій Сенишин спеціяльним листом до Конференції Українських Професійних Товариств. Очевидно, що крім справи патріярхату, вперше дискутовано над справами співпраці духовних властей із світським сектором для осягнення повище згаданих цілей. Владика виявив повну підтримку цим ідеям.

Дня 19-го травня 1969 року повний склад Церковної комісії відбув зустріч з Митрополитом Амвросієм, на якій Митрополит заявив готовість взяти участь у IV Архиєпископському Синоді в Римі, якщо Блаженніший такий Синод скличе. Як ця справа закінчилась, преса доволі точно інформує.

Хоч Екзекутива УККА не виявила занадто великого захоплення у розгляданні церковних проблем, що так сильно хвилювали мирян Української Католицької Церкви, все таки годилась з пропозиціями, що їх видвигали представники Конференції. Отож на пропозицію представника Конференції, вислано було на святкування до Риму з нагоди посвячення Собору Св. Софії — Патріяршого Собору, делеґацію від УККА. Замітну підтримку цій справі дали: представники ОДВУ — д-р Богдан Гнатюк і від УНСоюзу — Ярослав Падох.

Член Конференції Професійних Товариств мав честь репрезентувати УККА — тобто всіх організованих у системі УККА українців католиків, на славному IV Архиєпископському Синоді і виголосив вагому заяву від імени УККА, що всі українці католики в ЗСА бажають Українського Католицького Патріярхату та всіми засобами будуть його підтримувати. Ця заява ввійшла до актів цього фундаментального Синоду, на якому наші Владики поклали історичного значення підвалини під патріярхальний устрій Української Католицької Церкви. В той сам час цей представник перевіз Конференцією спеціяльного листа, приготованого і підписаного президентом УККА проф. Левом Добрянським, для Папи Павла VI та до Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого, в яких було глибоко обґрунтоване прохання про створення Патріярхату. Рівночасно передано всім нашим Владикам, що приїхали до Риму на посвячення Собору Св. Софії листи від Конференції із запевненням всесторонньої підтримки Українського Католицького Патріярхату з боку професійного світу. Д-р Степан Ворох і д-р Тарас Шеґедин відбули півторагодинну зустріч з Владикою Букатком з Юґославії, як теж розмови з Владиками А. Сапеляком, І. Прашком, Я. Ґабром, Й. Шмондюком і Митрополитом М. Германюком. Крім листів, корисним було зустрітись з Владиками, почути їхні погляди про проблеми, що хвилюють загал, та ще раз запевнити, що професіоналісти бажають допомогти у їхній розв'язці.

Справи патріярхату складні, скомпліковані — громада часто трактувала емоційно. Конференція пробувала діяти успокоюючо, хоч рішучо для позитивної розв'язки цієї преважливої проблеми. У грудні 1969 року представник Конференції, як член делеґації УККА, на авдієнції у кардинала Де Фюрстенберґа у Філядельфії, мав коротку, але цікаву виміну думок з кардиналом про обряд, як чинник, що об'єднує усіх своїх вірних в одну Церкву в цілому світі.

Конференція турбувалася теж справами Української Православної Церкви і тому звернулась листами до всіх православних Владик, щоб для добра Православної Церкви і народу звершили об'єднання в одній юрисдикції. Конференція отримала відповідь, від деяких Владик, листи вдячности, за турботу професійного світу наболілою проблемою Української Православної Церкви.

Делеґацію Конференції Професійних Товариств прийняв Владика Мстислав у 1969 році на спеціяльній авдієнції, на якій обговорювано багато можливостей співпраці духовних властей з організованим світським сектором для всецілого зорганізування нашої спільноти та спрямування тих потенціяльних сил на допомогу поневоленому українському народові. Допомога нашому шкільництву, Церквам, та стримання асиміляції — це питання, що їх продискутовано на кількагодинній незабутній дискусії. Професійний світ охоче і щедро підтримав Блаженнішого Митрополита у розбудові Української Православної Церкви у Бавнд Бруку, Н. Дж.

На громадському відтинку замітним було влаштування 100-долярового бенкету для придбання фондів Українському Католицькому Університетові. Ця імпозантна імпреза, що була заініційована Конференцією, дала 31,000 долярів доходу.

(Продовження буде)

Мгр Роман Дяків...

(Закінчення зі стор. 1)

кол із останніх Річних зборів секретар Василь Стефурин, який прийнято без поправок. За точні дані з перебігу останніх нарад присутні висловили признання секретареві зборів В. Стефуринові.

Наради проводила президія у складі: мгр Роман Дяків, Степан Гавриш і Василь Стефурин. Звітуючи за цілість Округи, голова мгр Роман Дяків сказав, що йому приємно говорити про працю секретарів, які чесно і віддано працювали, як для добра Округи, так і для всього УНСоюзу. Як доказ він навів те, що, не зважаючи на економічні труднощі, а головно в гірських околицях, Округа виконала квоту на 112 відсотків, і всі дев'ять Відділів, приналежних до Округи, придбали нових членів у звітовому році. При тому він висловив свою подяку і признання. Відтак він поінформував присутніх про свою участь в Конференції голів Округ, яка відбулася влітку 1981 року. На його думку, Конференція не була відповідно приготована. Він також говорив про загальні справи Союзу.

Секретар Округи Василь Стефурин коротко поінформував про свою працю, а Катерина Лукач подала обширне вияснення про касу Округи, за яку вона відповідає як касир.

В імені Контрольної комісії звітував голова Іван Гренчишин. За його словами, книгарство секретаря і касира було добре ведено і тому пропонував висловити признання для Василя Стефурина і Катерини Лукач.

По звітах членів Управи відбулася речева дискусія, під час якої заторкнено різні справи Окружного Комітету, а також і цілости Союзу.

Потім до слова був запрошений Степан Гавриш, який, в першу чергу щиро подякував усім урядовцям відділів Округи за віддану працю для УНСоюзу, при тому він по-іменно згадав секретарів поодиноких відділів і подав, скільки кожний з них придбав нових членів. Він інформував, що Округа знову одержить почесну плякету за те, що всі відділи Округи придбали нових членів. А за виконання квоти понад 100 відсотків буде грошовий бонус. Відтак він говорив про загальні справи цілости Союзу, при чому найбільше уваги присвятив організаційній ділянці. С. Гавриш апелював до всіх, щоб надалі віддано і чесно працювали для УНСоюзу. Він згадав також і про 30 Конвенцію УНСоюзу, яка саме мала початися за тиждень.

До привітів були запрошені голова радна Анна Гарас, яка зложила гратуляції в імені Лігай Веллі Округи присутнім урядовцям за віддану союзову працю, а саме — виконання квоти понад 100 відсотків, а при тому закликала всіх союзівців і надалі чесно працювати для добра УНСоюзу.

Голова Округи Твердого Вугілля Тимко Бутрей погратулював Управі Округи за успіхи в приєднуванні нових членів, прохав присутніх делегатів 30-ої Конвенції, щоби пам'ятали про те, що він є кандидатом на пост головного радного УНСоюзу.

Потім майже всі присутні говорили про загальні справи УНСоюзу. З заторкнених питань виходило, що всі турбуються про дальшу долю УНС. В імені обраної Управи голова мгр Роман Дяків запевнив організатора Степана Гавриша, що в 1982 році квота знову буде виконана на 100 відсотків, і всі відділи придбають нових членів. Відтак він запросив всіх присутніх на чай та солодке, що приготовила дружина секретаря Округи п-і Стефурин.

МАЛЕНЬКЕ „НЕ" ЗМІНИЛО СУТЬ...

У статті М. Платковського („Свобода" ч. 91, з 18-го травня ц.р.) п.н. „Незгода в не-комуністичному світі", трапилися дві друкарські помилки: 1. Має бути: „...що виграло б населення цих країн (ідеться про Латинську Америку), якби правна диктатура була замінена не менш жорстокою лівокомуністичною диктатурою?" Слово „не" випало і вийшло зовсім не те, що мав на увазі автор. 2. Має бути: „...навіть найбільший жидівський українофоб не може порівняти того, що вчинив жидам Гітлер, з тими антижидівськими проявами, що трапляліся колись в Україні". Замість „жидівський", як було в оригіналі, надруковано невірно „український". — Ред.

Діяльність Марійської Дружини у Вашінгтоні

У неділю, 25-го квітня ц.р., по Службі Божій і спільному Св. Причастю членки Марійської Дружини при українському католицькому соборі Пресвятої Родини у Вашінгтоні, Д. К., разом зі своїм провідником о. парохом Степаном Шевелем відбули Загальні збори. Голова Дружини Степанія Дячок відкрила Збори і передала їх ведення предсідниці Зборів Зиновії Кульчицькій.

Згідно з прийнятим порядком нарад, референтки склали звіти про свою діяльність. Секретарка Марія Слота відчитала протокол з попередніх Загальних зборів; скарбничка Анна Тим звітувала про фінансовий стан, а пресова референтка Зиновія Кульчицька—про дописи до преси. Голова С. Дячок звітувала про діяльність нашої Дружини в часі трирічної каденції. Вона представила досягнення, як на духовім, так і на матеріяльнім полі, підкресливши, що місячні сходини і виголошувані на них реферати спричинилися до піднесення набожности до Матері Божої.

Реферуючи про матеріяльні справи, голова звернула увагу на проблеми нашої парохії, яка розпочала будову церкви-собору і потребує ще багато грошей для завершення будови. Українці з усіх сторін світу висилають пожертви, і наша Дружина також старається докласти цеголку до будови. Значні прибутки приносить крамниця Дружини, яку створено для вигоди парохіян. Тут вони можуть набути різні речі—українську кераміку, вишивані речі, писанки, книжки тощо, а також і м'ясні вироби наших м'ясарів з Ню Йорку і Філядельфії, домашнє печиво, вареники й інше.

Двічі наша Дружина брала участь у міжнародних фестивалях, демонструючи наше мистецтво, страви і печиво, що їх відвідувачі масово купували. Наша Дружина влаштувала „ярдсейлс", пікніки і базари. Дуже успішною імпрезою був показ модерної ноші з приміненням українській вишивки. Моделювали молоді жінки, а реферати на тему українські вишивки виголосили Джін Красульська повинголійськи, а Степанія Дячок—по-українськи.

Підсумовуючи прибутки зі згаданих імпрез і крамниці, чи за час трирічної каденції, Дружина придбала біля 13,000 дол., з чого 9,000 дол. передала на будову церкви-собору, а 4,000 дол. є в товарах крамнички.

Закінчуючи свій звіт, голова подякувала дружинницям за співпрацю та просила, щоб і в майбутньому з такою, як і досі охотою і посвятою працювати з новою управою для добра нашої церкви і народу.

Після дискусії й уділення абсолюторії уступаючій управі вибрано нову управу у такому складі: почесна голова—Євгенія Шарко; голова—Степанія Дячок; містоголова і секретарка—Степанія Іваськів; містоголова—Марія Сокіл; скарбничка—Анна Тим; референтка преси—Зиновія Кульчицька; члени—Климентина Гуль і Дарія Мелех; Контрольна комісія—Марія Сербин і Люба Туркевич

Зиновія Кульчицька

Панель „До проблеми української родини" на з'їзді СУА в Огайо

Дня 16-го травня ц.р. в домівці СУА на Пармі відбувся 21-ий Окружний з'їзд. Заступниця голови Ірина Кашубинська відкрила З'їзд, привітавши заступницю голови Екзекутиви СУА для зв'язків з округи Лідію Гладку і почесну голову округи Катерину Мураль. Предсідницею З'їзду обрано Ірину Свистун, секретарювала Олена Мартинюк. Після вибрання комісії і звітування про многогранну діяльність відділів, зокрема і округи взагалі, уділено абсолюторію уступаючій Управі. Вибрано нову Управу на чолі з Надею Дейчаківською. Подякувавши за честь вибору на голову округи, Н. Дейчаківська коротко представила плян праці. У своїм слові представниця Екзекутиви СУА Лідія Гладка виявила особливе задоволення з праці референтур: культурно-освітньої, виховної та суспільної опіки, як особливо діяльних. Вона наголосила важливість окружних управ для організаційної структури СУА, як і важливість співпраці окружних голів.

Дуже цікавою частиною у програмі З'їзду був панель, пов'язаний з проголошенням декади Української Родини. Учасниці панелю репрезентували три ґенерації. Темою їх виступів була українська родина в минулому, сучасному і майбутньому. Модератором була Віра Кордуба-Бойс. Про українську родину на рідній землі говорила Марія Доzорська. Прелеґентка представила ролю родини в історії України аж до теперішніх часів. Проблеми української родини на поселеннях насвітлили Тетяна Сілецька. Вона підкреслила важливість протиставлення антиморальним течіям модерного світу, говорила про взаємозалежність поміж чоловіком і жінкою в подружжі, про потребу виявлення стійкости українського половини в мішаному подружжі, про велику ролю батьків у протиставленні асиміляції. Третьою панелісткою була Ольга Кость, яка говорила про майбутність української родини на поселеннях. Вона ствердила, що тягар збереження української еміґрації лежить на родині. Рідна школа і молодечі організації є лише допоміжними. Збережеться можуть лише ті родини, які дбають про християнське і національне виховання, які добрим прикладом віддають перевагу духовості над матеріяльними здобутками.

На З'їзді наголошено також активізацію молодого жіноцтва, яке є запорукою живучости організації. Значним прикладом такої активізації є підготова конференції жінок, яка відбудеться в жовтні ц.р. на Союзівці. Репрезентанткою Огайо на цю конференцію є Дарія Басалик. За інформаціями можна звертатися на її адресу: Mrs. Daria Basalyk, 8110 Sierra Oval Dr., Parma, Ohio. 44130 або телефонувати - (216) - 888-8335.

В підсумку нарад З'їзд ухвалив переводити один з більших проектів СУА — звукозаписи спомина піонерів-засновників українського організаційного руху та свідків великого голоду в Україні. Важливим завданням є скріплення фінансової бази СУА для переведення у дійсність задуманих проектів та успішного редагування журналу „Наше Життя". В цім намірі заплянований першу з імпрез на кінець літа цього року — День Союзянки.

Неоніля Винярська

Письменниця Іванна Савицька у Чикаґо

Ряд культурних імпрез у Чикаго в травні започаткувала в суботу, 1-го травня ц.р., письменниця Іванна Савицька своїм літературним лемківським вечором, який відбувся тут у залі католицької церкви свв. Володимира й Ольги.

Організатором цієї культурної імпрези був 22-ий Відділ Союзу Українок, який відступив від стандарту на подібних імпрезах, а натомість створив невимушену, дружню родинну атмосферу, бо гості-слухачі сиділи за столами (по десять осіб кожний), до яких після програми подано каву й солодке.

Літературний вечір відкрила голова 22-го Відділу Марія Кецала, а Люся Самбірська представила життєвий і літературний шлях шановної гості. Новиною Вечора була піяністка-співачка Христина Карпевич, яка мелодійним голосом ілюструвала та доповнювала окремі рецитації.

Рясними оплесками привітали учасники Літературного вечора письменницю Іванну Савицьку, яка поважною ходою статечної лемківської ґаздині підійшла до мікрофону. Заля затихла. Спокійним милозвучним голосом розпочала вона свої розповіді лемківським говором.

Пригадались мені 1939-40 роки вчителювання на Лемківщині, ті лемківські постаті, з якими доводилося нам зустрічатися під час таких званої „першої еміґрації"; те щире тепло, з яким лемки приймали втікачів; спочатку незвична говірка, яка, проте, не була перешкодою у взаємному порозумінні. Присутні з великою увагою вслуховувались у карбовані спокійним голосом картини-спогади письменниці, бож вона — лемкиня, яка вросла в лемківську землю, тужить за нею, згадує минуле, а коли згадала про свою подорож кілька років тому у рідні лемківські сторони, то здавалось, що голос письменниці затремтів, а серед присутніх спостерігалось справжнє зворушення. На залі було присутніх кільканадцять лемків, які приїхали до Чикаго вже з так званих відзискавих земель, куди насильно переселив їх польський уряд після закінчення війни.

Змалювала письменниця слухачам щоденні картини — лемківського села, побуту, як також з рідної хати.

Здається, буденні описи, з якими ми зустрічались у нашому житті, але мистецьке слово й лемківська говірка надавали тим оповіданням спеціяльної краси.

Письменниця у традиційній лемківській ноші виглядала маєстатично - як статуя, що з піднесеним чолом кидає виклик тим, що знищили її святиню, понищили церкви, мешканців, які, однак, не падають духом і на нових місцях поселення плекають свої традиції.

Слухачі довго оплескували виступ Іванни Савицької і піяністки-співачки. Письменниця підходила до гостей за столами, вітаючись з давніми приятелями й знайомими, що ще більше зблизило її з публікою.

Мало імпрез, які приносили б стільки душевної насолоди, як виступ Іванни Савицької.

Треба висловити признання управі 22-го Відділу СУА за організування цього Вечора. Сподіваємося, що наші союзянки подбають ще й про інші.

О. Го.

СОФІЯ БАРУСЕВИЧ — ІМПРЕЗОВИЙ РЕФЕРЕНТ

У репортажі „Засновано Об'єднання Українців Керґонсону і околиці" в 114 числі „Свободи", із 19-го червня, з вини дописувача Р.Б. пропущено прізвище Софії Барусевич, яка увійшла у склад управи в характері імпрезового референта. — Ред.

Репрезентативне...

(Продовження зі стор. 2)

жують історичний розвиток, науку й культуру того ж народу.

Українцям присвячено найдовший, і може найбільш детально опрацьований розділ, автором якого є проф. Кеннет К. Фармер (Маркетт університет). Бібліографія про українців, яка міститься на 51-й сторінці включає 518 позицій, поділяючись на такі підрозділи як (1) загальні довідкові видання, (2) антропологія та фольклор, (3) мистецтво, (4) економія, (5) освіта, (6) географія та демографія, (7) державознавство, (8) рух спротиву, (9) історія з поділами на історіографію, загальну історію, середньовічну історію, ранньо-модерну історію, модерну історію та історію найновіших часів, (10) військові справи та воєнні питання, (11) мова, (12) література з поділами на загальні історично-критичні праці, історія середньовічної літератури, та окремо ранньо-модерного, модерного й найновішого (20-го століття) періодів, (13) філософія та політична теорія, (14) культура, (15) релігія, (16), соціологія, (17) українці у Північній Америці і (18) різні джерела.

Біографічні дані про авторів окремих розділів та поіменний індекс поміщені на кінці книги.

Слід підкреслити, що це перша солідно опрацьована довідкова книга про неросійські народи у Совєтському Союзі, без якої поважний дослідник цього питання, чи політичний діяч, що займається національним питанням на Сході Европи, обійтись не може.

Книгу можна набути в Libraries Unlimited P. O. Box 263 Littleton, Colo. 801 60

Д. Штогрин

Концерт оперної музики у Дітройті

У неділю, 23-го травня ц.р., відбувся у Дітройті оригінальний високомистецький концерт української пісні у виконанні широко відомих оперових солістів — Ганни Колесник, мецо-сопрано, і баса-баритона Леоніда Скірки з Торонто. Солістам акомпаньював корепетитор канадських опер Хозе Гернандес. Слово про українську пісню виголосив маестро Володимир Колесник. Самі імена знаних професійних мистців були запорукою непересічної мистецької атракції, на яку чекала вибаглива дітройтська публіка і не завелася у своїх сподіваннях.

Крім вищезгаданих мистців, у програмі виступила молодіжна мандолінова оркестра „Веселка", яка з подиву гідною музикальністю виконала „В'язанки" українських пісень, диригував Кирило Цепенда.

Майже всю програму виповнили дуети з українських опер і оперет, включно дуетами українських пісень неукраїнських композиторів: „Їхав козак за Дунай" в музичній обробці Людвіґа фон Бетговена, „Лугом іду, коня веду" в опрацюванні О. Спендіярова, клясика вірменської музики, й „Ой, повтори" Л. Бадія.

Великою музичною новиною у програмі був дует „Аве Марія", композиція Дмитра Бортнянського, яку композитор написав у 1775 році в Італії. Цю оригінальну програму підготовив маестро Володимир Колесник, який вклав багато старань і праці в побудові стилевої програми.

Оперова солістка Ганна Колесник від першої появи на сцені завоювала серця вибагливої публіки. Її голос звучав прекрасно в повільних темпах, дикція у неї бездоганна, вповні володіє своїм милим голосом, а її міміка і театральні жести ще більше подобались публіці в оперових дуетах. За мистецьке виконання п-і Ганна одержала прекрасні червоні рожі, як доказ любови від захоплених слухачів. Її партнер, бас-баритон Леонід Скірко — прекрасний. Його зовнішність гарна, голос дуже приємний, гарне у нього „піяно" і приємне „форте". Тому і не дивно, що публіка була захоплена їхніми виконуваннями кожної точки програми. Акомпаньятор Хозе Гернандес був на висоті нелегкого завдання. Ініціятором і організатором цієї вдалої імпрези був усім нам знаний диригент Кирило Цепенда. Коли я запитала його, як він з малими дітьми добився таких успіхів, бож усі діти грають з нот понад 60 пісень, видали концертову платівку, відбули концертові поїздки до Чикаго, Клівленд і двічі до Торонто, він відповів: „Молодь треба любити, старатися розуміти їхній спосіб думання, багато їм вибачати, а при цьому треба бути терпеливим і не ображувати їх. Дисципліну треба осягати педагогічним підходом і добротою. Наші діти добрі, талановиті і з ними працювати — це для мене велика приємність". Цей оптимізм у підході до нашої молоді мені припав до вподоби, бо я часто працювала з нашою молоддю і бачу слушність у його підході до неї. Було б побажаним, щоб інші осередки нашого поселення влаштували у своїх громадах такі концерти, які є дуже виховні, а під мистецьким оглядом, високо вартісні. Як це зробити? Дуже просто. Запросити маестра Володимира Колесника і наших прекрасних солістів до себе.

Христина Юзич

І обізвався...

(Продовження зі стор. 2)

про Дзюбу.

Так мало просить у долі битий нею Іван Дзюба. Ще так недавно він — „Перший розум наш", а ось примусили мовчати, примусили йти на виробництво і там „замолювати гріхи молодости".

Все це здалося для того, щоб українці були „поверхом нижче" від „старшого брата". Не „пропаганда" це з-за кордону, з кіл еміґрації, що на службі „розвідок" американських і інших. Про це прекрасно знає і Дзюба, як знав автор невідомий з самвидавного журналу з України „Український Вісник" ч: VI, що писав десять років тому, включаючи сюди вже і опального Дзюбу: „На Україні є мовознавці, літератори, поети, а особливо перекладачі, здатні працювати в традиції європейської культури. Їм потрібна хоча б одна умова — щоб ніхто не заважав. Саме цієї умови на Україні ніколи не було. Над українцями вічно хтось клопочеться: щоб вони не дуже хизувалися своєю історією („в ущерб российской"), щоб не виробляли 'нездорового інтересу' до їх першоджерел, щоб вони не занадто любили свою мову, не занадто дбали про її чистоту і розвиток. Хай вона собі буде, як напівврозвалена церква. Вона собі стоїть — і хай стоїть: у нас свобода. Але не смійте самі її реставрувати, і хай вас Бог боронить від думки пустити в неї людей і прочитати молитву..."

Оця церква — напіврозвалена, тепер ось, у цьому році ювілейному 1500-річча Києва староденного, має бути трошки „побілена". Не перемонтована насправді. Бо „опікуни" того не дозволять — лиш побілена. І ось „побілити" її дозволено Іванові Дзюбі.

Читаючи цю глибоку і сумну статтю Івана Дзюби, бачиш, як радо він узявся за таке побілення церкви Богданової, де він молився, щоб москаль добром і лихом з козаком ділився...

А ми всі з цього скористали — прочитавши „І час був мирою..." Великим смутком писаний есей Дзюби і відгомоном тихим вірш, що ще не вмерла. Ще житиме Вона, коли „Церква-Домовина розвалиться". І не даром творили шестидесятники, Симоненкове покоління, — „у хороший Шевченковий слід ступаючи..." Відгомін їхнього зову ось дійшов до нас з нашої, не своєї землі, Дзюбиним і Вінграновського словом у ювілей Двотисячоліття староденного Києва. А ще більше знаємо про те, що Україна не вмерла, з надхненних рядків з лютого каземату від Василя Стуса, Ігоря Калинця чи Миколи Руденка. Їх густо там — за ґратами в неволі, — всіх не перелічити.

Відгуки...

(Продовження зі стор. 2)

чи й пізніше фактично окупував СССР, чи вона мала б стосуватися і окупованих Москвою країн, що входять у склад СССР, отже, України, Кавказу тощо? Але треба розуміти, що президент Реґен — принаймні при нинішній світовій ситуації — не може уточнити своїх слів про „офензиву". Як би він це зробив та ще й згадав щось про неросійські республіки СССР, то зчинився б такий галас серед оцих усіх прихильників „правдивого" відпруження, що це справило б труднощі для американської зовнішньої політики.

Дехто з приятелів поневолених Москвою народів, що Москва в обставинах великих економічних труднощів і в обличчі ідеологічної кризи комунізму, таки може піти на „правдиве" відпруження. І за це може вхопитись весь Захід, не виключаючи й Америки, бо Захід повинен, мовляв, дбати про свої власні інтереси. А тоді справи поневолених Москвою народів, не виключаючи Афганістану чи Польщі, підуть у забуття. Звичайно, Захід не буде виставляти на ризико своїх інтересів задля справи Польщі, Чехо-Словаччини чи Угорщини (як це вже було й попередньо), а тим більше задля України, Кавказу чи Білорусії. Але — чи Захід знає, що лежить в його інтересах? Якщо Москва у теперішній трудній для неї ситуації і пішла б на якісь поступки в напрямку „правдивого" відпруження, то лише для того, щоб мати оту її знамениту „передишку". Як її ситуація направиться, вона розпочне знову свої намагання, щоб повісити усіх „капіталістів" на їхньому ж, великодушно проданому совєтам мотузку. Чи ж не ліпше було б для Заходу використати момент нинішніх внутрішніх труднощів СССР, щоб раз назавжди позбутися загрози з боку совєтсько-російського імперіялізму...

„ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ" НОВОЇ АНГЛІЇ

Гартфорд, Конн. — В неділю, 27-го червня ц.р., тут на Оселі Бобрівка відбудеться День Союзянки і відзначення 10-річчя Округи СУА Нової Англії. Службу Божу о год. 12-ій відслужить о. Лев Любинський. Після Богослужби буде обід і розвага частина, приготована Відділами Округи.

У глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 18-го червня 1982 р. упокоїлась в Бозі, наша Найдорожча

МАМА, ДОНЬКА, БАБУНЯ І СЕСТРА

бл. п.

МАРИНА ПРИХОДЬКО з ОЛЕСІЮКІВ

Залишила прибитих горем:
сина — МИКОЛУ ПРИХОДЬКА з дружиною ФАРІБОЮ
доньку — ГАННУ ЛІНСКОТ з донею КРИСТАЛ
маму — ТАМАРУ ОЛЕСІЮК
брата — д-ра АНДРІЯ ОЛЕСЮКА

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 26-го червня 1982 року на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., о год. 11-ій ранку.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Парафія св. Івана Хрестителя в Нюарку відсвяткувала ювілей учительок

Для парафії Івана Хрестителя в Нюарку, Н.Дж., 1982 рік—це рік ювілеїв. Крім 75-річчя парохії, відсвятковано також 25-ліття двох учительок при парафіяльній школі Юлії Добош, учительки третьої кляси, та Марії Робак, учительки українознавства. Святкування відбулося заходом Кружка Матерів.

Прибрана срібними дзвінками, білими лентами та великим числом 25 шкільна рахункова заля набрала святочної атмосфери і помістила понад п'ятсот осіб—два покоління учнів, їхніх батьків та приятелів, які з'їхалися, щоб відсвяткувати цей ювілей.

Отець М.Кучмяк, ЧНІ, парох, відкрив свято молитвою. Директорка школи Сестра Неонілія, ЧСВВ, привітала ювілянток. Святочна програма під керівництвом абсольвента школи Н.Голинського відбулася при співучасті колишніх та теперішніх учнів школи св. Івана Хрестителя.

Л.Чировський та інж. Дж. Менч привітали учительок-ювілянток від колишніх учнів. Г. Леґедза і Дж. Скурзо побажали .Ю.Добош та .М.Робак в імені шкільних дітей. М.Цибик, колишня учениця школи, розпочала мистецьку частину програми грою на фортепіяні. Слідом шкільні діти—В.Фарміґа, Р.Худьо та Г. і У.Леґедзи відмітили свято відіграннм музичних творів. Шкільний хор під проводом учительки А.Ґут, при акомпаньяменті учениці А. Гельбіґ проспівав три пісні, присвячені відзначеним учителькам.

З нагоди святкувань М. Юркевич привітала .Добош та М.Робак від Марійської Дружини; А. Кейбіда вручив обидвом учителькам почесну грамоту від Парафіяльної ради; М.Дз.Явна побажала ювілянткам від Кружка Матерів при школі; відчитано телеграму від колишнього учня Ю.Добош та М.Робак—отця А.Чировського з Чикаґо. Після подяки ювіляток отець Д.Диблів, ЧНІ, закрив святочну програму молитвою.

В другій частині святкувань членкині Кружка Матерів частували гостей перекускою. Присутні мали змогу особисто привітати ювіляток, як також зустрінутися з довгонебаченими шкільними приятелями. На пам'ятку цієї зустрічі зроблено фотографію, до якої стали разом з ювілятками всі їхні присутні учні, колишні і теперішні. У багатьох випадках це були діти зі своїми батьками, бож теперішні учні .Добош та М.Робак—це є вже друге покоління вихованців цих двох учительок.

Як кожний із промовців на святі зазначив, довголітня, невтомна, дуже пильна і послідовна праця ювіляток була нелегка. Але сьогодні, дивлячись на вислід свого зусилля, Ю.Добош та М.Робак можуть дуже гордитися, що їх труд не був даремний.

Під час своєї неперервної 25-річної учительської праці при школі св. Івана вони допомогли вивести сотні дітей у світ та в українське церковне і громадське життя.

Олена Юрчук

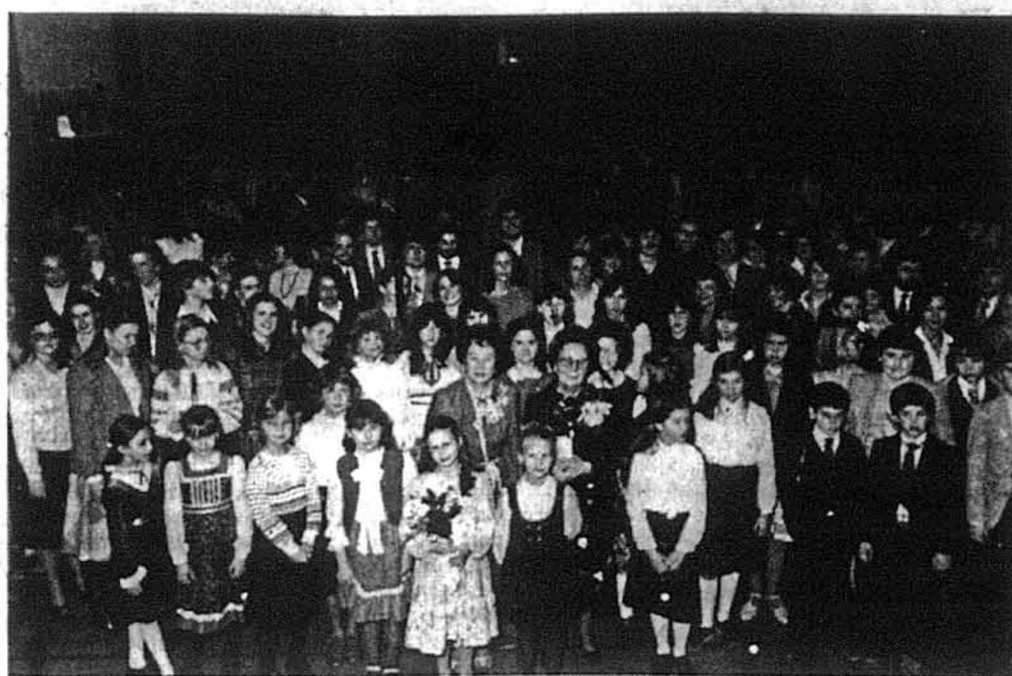

Фото Б.Полянського

Учительки парафіяльної школи св. Хрестителя зі своїми колишніми і теперішніми учнями

Товариська зустріч надбужанців

У гарний і соняшний день 1-го травня ц.р. з'їхалися колишні мешканці надбужанських земель на товариську зустріч в гостинному домі мґр Люби і інж. Романа Галібеїв в Савт Орандж, Н.Дж., щоб відсвіжити в своїй пам'яті роки їхньої молодости і відтворити в споминах минуле, що з кожним роком віддаляється, а ряди наших друзів проріджуються. Поміж 25-ма земляками, які приїхали з недалеких околиць, були й гості з далекої канадської Ошави (донька колишнього пароха Варяжа о. Ґаука з чоловіком), голова Відділу Об'єднання Надбужанців у Дітройті Ірина Іваницька й інші. Зустріч проходила у справжній дружній атмосфері з прийняттям, що його влаштували гостинні господарі.

Під кінець зустрічі присутні вислухали коротке слово д-ра Євгена Котика, який, базуючись на інформаціях останнього бюлетня Об'єднання Надбужанців, повідомив при вислід збірки на видання документальної праці про землі Надбужанщини (Сокаль, Белз, Радехів, Кам'яна Бузька, Холмщина і Підляшшя). Дотепер зібрано 35,000 долярів, але потреби є далеко більші. Він заохочував до дальшої жертвенности, що присутні вповні зрозуміли, і до каси Об'єднання вплинуло зі збірки під час зустрічі 830 дол. На цю суму зложились такі пожертви: д-р Володимир і Ярослава з Ґофриків Трембіцькі — 200 дол., д-р Роман Граб - 150, Іван Галій - 100, мґр Люба Галібей - 100, інж. Ярослав Бігун - 50, Микола Ничай - 50, мгр Іван і Наталія Базарко - 50, мгр Надія Кух - 50, д-р Євген Котик - 50, і Ірина Іваницька - 30 дол. Після того видатний надбужанець, президент СКВУ, мґр Іван Базарко поінформував про працю Об'єднання і пляни видання збірника. Рівночасно він просив присутніх привітати голову Комітету мґра Івана О.Костюка та побажати видужання колишньому голові і великому ентузіястові нашого Об'єднання ред. Володимирові Макареві. Від імени Президії Комітету промовець подякував мґр Наді Кух за виготовлення, з великим вкладом праці, списка жертводавців на видавничий фонд Об'єднання. Докладніші пояснення щодо фінансового стану подали Надя Кух і Ярослав Гура. Під час зустрічі відмічено також ініціятиву, заслуги і великий вклад праці інж. Івана Кравчука для Об'єднання і поширення кіл його членства.

Вдячні присутні проспівали господарям мґр Любі і інж. Романові Галібеям многоліттство. Зустріч затягнулася до пізньої ночі.

Н.Н.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЮРІЙ Е. ДОБУШ, член УНС Відд. 155-го „Запорозька Січ" в Перт Амбою, Н.Дж., помер-ла 10-го лютого 1982 року на 67-му році життя. Нар. 10-го травня 1915 року в Пенсильванії. Членом УНС став у 1943 році. Залишив у смутку дружину Марію і сина Юрія. Похорон відбувся 13-го лютого 1982 року на Українськім католицькім цвинтарі в Говплови, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Меланія Лоренс, секр.

СОФІЯ КРУПІЧ, член УНС Відд. 238-го ім. Е. Коновальця в Бостоні, Масс., померла на 87-му році життя. Залишила в смутку племінниці, Софію Дейвид, Марію Алессі і Анну Барилик. Похорон відбувся 19-го лютого 1982 року на „Мавнт Говп Семетері" в Бостоні, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!
Анна Ремик, секр.

БРОНИСЛАВА ПАХОЛЕК, член УНС Відд. 123-го Св. Марії в Скрентоні, Па., померла 16-го березня 1982 року на 86-му році життя. Нар. 1896 року в Польщі. Членом УНС стала в 1916 році. Залишила в смутку сина, три дочки і сім внуків. Похорон відбувся 19-го березня 1982 року на цвинтарі Святого Хреста в Олд Фордж, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Управа.

КАТЕРИНА ДАТКІВ, член УНС Відд. 178-го Св. Марії в Манчестері, Н.Г., померла 11-го січня 1982 року на 89-му році життя. Нар. 1892 року. Членом УНС стала в 1929 році. Залишила в смутку сина Волтера з Кротону, Конн. і внуків. Похорон відбувся 15-го січня 1982 року на цвинтарі св. Йосифа в Манчестері, Н.Г.

Вічна Їй Пам'ять!
Марія Беднарчик, секр.

АННА СТУНДЕР, член УНС Відд. 143-го Т-ва „Любов" в Ґрейт Медовс, Н.Дж., померла 24-го лютого 1982 року на 61-му році життя. Нар. 15-го березня 1920 року у В. Істоні, Па. Членом УНС стала в 1947 році. Залишила у смутку мужа Вілліама, три сестри: Надію, Емілію і Зеновію; брата Мирослава. Похорон відбувся на „Піквест Юніон Семетері" в Ґрейт Медовс, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Анна О.Мандзюк, секр.

МАРІЯ ТАРАС, член УНС Відд. 320-го Бр. Пресв. Тройці в Балтиморі, Мд., померла 11-го березня 1982 року на 87-му році життя. Нар. 1896 року в Зах. Україні. Членом УНС стала 1919 року. Залишила в смутку сина Івана, доньки Анну, Ольгу і Мілдрет, 3-ох внуків і одного правнука. Похорон відбувся 15-го березня 1982 року на цвинтарі Св. Тройці в Балтиморі, Мд.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван Малко, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 27-го ЧЕРВНЯ 1982 р.

Трентон, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 245 Відд., о год. 2-ій по пол. в залі УНДому при 477 Jeremiah Ave. На порядку: звіт делеґатів з 30-ої Конвенції УНС і інші справи. Проситься чл. прибути, а опісля бути учасниками пікніку, який влаштовує Управа УНДому. — М. Голінко, гол., М. Мартиненко, секр.